

Sabelskjöldarn

2007

Till minne av Allan Ohlsson

Släktföreningens ordförande Allan Ohlsson har avlidit. Han avled den 7 juli 2006. Beskedet om hans bortgång har kanske inte nått alla medlemmar eftersom vi är bosatta på olika håll i landet och vi har inte haft något utskick av information sedan inbjudan till vår träff i Blacksta förra våren. Det var Allans sista släktmöte. Som alltid när någon dör överraskas vi oavsett det sker hastigt eller efter en lång tids sjukdom. Vem är förberedd på att livet snart är slut? Allan avled

på sin badbrygga efter en simtur i den sjö som gränsar till gården som han bodde på. Så plötsligt kan livet ta slut - denna vackra sommardag var Allans sista dag i livet.

Allan valdes till föreningens ordförande vid vårt årsmöte på Nyköpingshus i Nyköping den 5 september 1998. Själv har jag ingått i styrelsen sedan årsmötet i Kalmar den 25 augusti 2001.

Jag har sedan vi lärde känna varandra haft god kontakt med Allan. Styrelsearbetet har alltid varit givande och vi hade täta telefonkontakter. Allan hade mycket

goda insikter i släkthistorien om den gamle majoren Carl Sabelskjöld, som han brukade säga. För den som var mindre insatt i släktens historia hade han alltid en förklaring. Hans intresse och kunnande var stort. Vid de årsmöten och träffar vi haft så har säkert många med mig känt att en lugn och säker man fört ordet.

Vid begravningen i Kristdala kyrka den 28 juli 2006 hade vi kanske sommaren varmaste dag. Det var varmt i kyrkan och det var svårt att finna den välbehövliga skuggan och svalkan vid jordfästningen ute på kyrkogården. Vid minnesstunden i församlingshemmet framförde sonen Lars gripande minnesord till sin far. Det var en samlad son som utan att staka sig berättade om Allans liv som odalman och lantbrukare och det var med stolthet han berättade om honom som far. Allan var med i flera andra styrelser och föreningar. Var hans insikter och kunskaper lika goda i dessa sammanhang som i släktföreningen Sabelskjöld så förstår jag att hans medverkan var av värde. Allan var en respekterad och aktad person i Kristdalatrakten.

Vi är många som kommer att sakna Allan, en saknad som vi delar med hans familj.

Rolf Svensson

Kära släktmedlemmar

Nu är det dags igen för ett nytt medlemsblad. Det känns inte så länge sedan som jag satt och jobbade med det förra som kom ut för ett år sedan. Tiden går fort, men det behöver jag inte påminna om, det märker vi lite till mans. När det är vinter och kallt drömer vi om att kylan skall avlösas av en varm och skön vår. I år har vi inte behövt vänta förgäves, alla vårens blommor är här, träden börjar knoppas, vi kan se att naturen på nytt börjar skifta i grönt - livet börjar på nytt.

Stanna upp en stund och lyssna på alla pigga småfåglar! Vad härligt att våren nu är här!

Ifjol träffades vi i Blacksta kyrka och på Ekenäs gård i Sörmland. Det kom 125 medlemmar, lika många som vid förra träffen i Blacksta 1986. Vad jag hört och läst, så är besökarna mycket nöjda med träffen. Tyvärr så

blir det som alltid lite för lite tid att samtala med varandra och att knyta nya kontakter. Det är ju något av meningen med våra träffar. Se artikeln på sidan 2.

I juni 1964 vid första släktmötet, även det i Blacksta, träffades 400 släktingar och det är den mest välbesökta träffen hittills. Ett original av kallelsen har jag fortfarande kvar. Den är adresserad till min far Sven Svensson, det har hänt mycket sedan dess, ingen av de nio syskonen från Bjälebo är längre i livet. Det är nya generationer som tar vid. Det är nog ändå så att några "ungdomar" som var med minns mötet! I juni 1966 träffades slakten på nytt, denna gång i Kristdala. Då togs frågan upp om att bilda en släktförening och det beslutades att göra förberedelser till nästa träff, och så blev det. Året därpå 1967 bildades släktföreningen Sabelskjöld vid en släktträff i Kristdala, det är 40 år sedan. Det betyder att vid årsmötet som vi har beslutat att ha i Kristdala lördagen den 1 september i år, är ett jubileumsår. Reservera redan nu den dagen, vi återkommer i god tid med en kallelse.

Nyköping i april 2007
Rolf Svensson, vice ordf.

Lördagen den 13 maj 2006 var det dags för en efterlängtat släkträff

Den här strålande majdagen skulle mötet ske i Blacksta, där Carl Jönsson Sabelskjöld och hans andra hustru Ingeborg Rosenstråle vilar sedan mer än 300 år. Efter att ha övernattat hos mina svärföräldrar som bor mellan Malexander och Boxholm så styrde jag kosan mot Flen. Med mig på passagerarsätet hade jag den Sabelskjöldska stenen som jag upptäckte i Högsby hösten 2005. Nu skulle alla intresserade få en möjlighet att studera den på riktigt.

Väl framme i ett ganska blåsigt men soligt Blacksta samlades släktingar från hela landet, inkl. grannlandet Finland, för att börja dagen med en buffé på *Blaxta Vingård* under mycket prat och en gladlynt stämning. Vår numera bortgångne och djupt saknade ordförande Allan Olsson höll ett fint välkomsttal, och påminde oss alla om vilken historiskt värdefull plats vi nu befann oss på.

Efter maten delade vi upp oss i två grupper, varav en besåg *Blaxta Vingårds* egna vingårdar och Sveriges ende vinodlare, *Göran Amnegård*, berättade om sina odlingar och om de egna vinerna. Den andra gruppen besökte Blacksta kyrka där den även så nyligen bortgångna Ester Pettersson, kyrkvaktmästare och under många år släktens nästintill egen ciceron, berättade om allas vår anfader Carl Sabelskjöld och hans stora betydelse för "sin" kyrka. Så byttes grupperna om så vi alla fick ta del av både vingårds- och kyrkobesök. Därpå var det kaffedags och utdelning av lotterivinster. Jag berättade om stenen jag hade med mig och lite om dess historia så långt jag har kunnat spåra den (se nästa sida).

Fortfarande ivrigt pratande bröt vi upp för att åka några kilometer bort till Ekenäs herrgård, ett av de gods där Carl och Ingeborg residerade på sin tid. Väl på plats samlades vi för ett gruppfoto framför de månghundraåriga askarna som fortfarande flankerar upparten till herrgårdsentrén. Tyvärr har många av de äldsta och största träden på Ekenäs fallit offer för stormen "Gudrun", det vittnade många avsågade stubbar om. Men trotjänarna, de enormt grova askarna, har troget motstått både stormar och tidens gnagande tand genom många mansåldrar. Några passade på att undersöka hur många "Sabelskjöldsättlingar" det krävdes för att

omringa den grövsta asken, allt förevigat i bilder för den intresserade.

Så vandrade vi nedför sluttningen till Ekenäs handelsträdgård, där vi botaniserade bland underbara blommor i ett överflöd av färger. Vi var flera som passade på att handla med några plantor hem, något annat kändes knappt möjligt bland allt det vackra som erbjöds.

Tillbaka utanför herrgården fick vi till min stora glädje gå in i en förrådsbyggnad som troligen stått där sedan Carl och Ingeborgs tid. Numera sköts den och förevisas av *Vadsbro-Blacksta hembygdsförening*. Jag har vid tidigare besök på Ekenäs kikat in genom gluggarna i den gamla byggnaden, men aldrig tidigare varit där inne, så det var mycket intressant att nu få undersöka både inventarierna och själva byggnaden. Det gamla dörrlåset och väggarnas uppbyggnad var fascinerande, likaså de enormt breda golvplankorna. Trappsteget som består av en halv kvarnsten var en pietetsfull detalj.

I slutet av dagen beundrade vi de natursköna omgivningarna kring Ekenäs herrgård, det är verkligen en vacker trakt. Till slut var det tyvärr dags att börja bryta upp. Som alltid vid dessa träffar känns de alltför korta och man hinner inte samtala med så många som man gärna skulle vilja. Men nu väntar jag otåligt på att det ska bli september, då hoppas jag att vi ses på 40-årsfirandet i Kristdala.

*Weronicha Svaleng
Medlem nr. 1368*

Sabelskjöldska stenens i Högsby historia

I förra Sabelskjöldaren utlovade jag en fortsättning på berättelsen om den Sabelskjöldska stenen i Högsby, om jag lyckades hitta några spår efter den. Nåväl, detta har jag kommit fram till:

Känt är att Carl Jönsson Sabelskjöld gifte sig 1616 med Magdalena Strang som dog 1628 på Åseboholm i Högsby sn och begr 1629 i Högsby kyrka. Hon var dotter till ryttmästaren Hans Strang och Karin Bagge af Berga. Det verkar som om Carl Sabelskjöld fick Åseboholm med sin hustru.

Under besöket hos en intresserad Birgit Körge på Kalmar Länsmuseum, där vi studerade kartor över fornminnesinventeringen, kom vi släkten Stråle på Åsebo på spåren, men kom fram till att de lämningarna var för nya, sent 1700-tal. Därefter tilldrog sig lämningarna på Holmen vid Emåns strand vår uppmärksamhet, för i museets samlingar finns spismursrester/konsoler från Åseboholm eller Åsebo Säteri (Åsebodom 1536) som det omväxlande kallades på 1600-talet. Konsolen är från just 1600-talet och på den lär vara uthugget ansikts- eller lejonmasker och spiral-snäckor, de senare finns även på Högsbysten, som kan ha suttit runt en öppen spis i den gamla borgen.

Under fortsatt sökande och många samtal med bosatta på Ruda gård och nuvarande Åsebo gård fick jag tips om ett häfte vid namn *Åsebo-torpen*. I den fann jag spår som otvetydigt pekade mot Holmen. Åseboholm var enligt traditionen en borg/fästning från tidig medeltid. Vad som idag lär finnas kvar är de pga. kraftledningsdragning skadade lämningarna av en 10x8 meter stor grund med en grop i mitten. Här fanns tidigare även ett vallgravsliknande kärr på 1 - 2 meters bredd, som förstördes efter en årensning. I häftet *Åsebo-torpen* står även: "...att Majoren Sabbelsköld först uppsatte sågkvarnen, då han och hade gårdar i Ruda." En placering som på Strålarnas tid ledde till stridigheter och en framtvängad flytt av byggnader. Det finns fortfarande rännor i åbanken på Rudasidan, lämningar efter kvarnen.

På en karta från 24 maj 1706 är en större byggnad utritad på Holmen. Och när jag följde ägarlängden från Carl Sabelskjöld och genom Strålarna fann jag att det måste röra sig om just Holmen och inte om platsen för det nuvarande Åsebo längre uppströms.

Att Åsebo som en gång varit så mäktig nästan helt kunnat försvinna beror på att sedan Peter Fredrik von Hegardt köpt Åsebo på 1700-talet har ingen ägare bott på gården. Åsebo sköttes då som utgård från Ruda gård, trots att Åsebo var 2 ggr. större än Ruda gård.

Hur stenen hamnade på Storgatan i Högsby kan ha gått till så här: Då borgen förföll allt mer började man återanvända sig av stenarna vid nybyggen, som brukligt var. När den gamla, förfallna Kambacksgården revs och 1825 ersattes av en nybyggd gård längre upp på Storgatan murades Högsbysten in i grunden till ladugården. Det var nämligen på platsen för den nu-

mera helt försvunna nya Kambackens ladugård (riven kring 1950-60) som stenen hittades 1973, i det som nu är trädgården bakom Wickbergs Konditori på Storgatan 45 i Högsby.

Helt säkert får vi aldrig veta, men detta är ett mycket möjligt scenario.

*Weronicha Svaleng
Medlem nr. 1368*

I början av september blir det en vandring kring Åsebo och Åseboholm. Vi berättar om platserna, släkten och om Högsbysten.

Intresserade hör av sig för information om exakt datum till: Christina Dannesäter Telefon: 0491-24047 eller Weronicha Svaleng Telefon: 0491-766165

Kambacksgården

Ägarlängd

1. Elisabet Sabelsköld, död 1659 på Åsebo, gift med Magnus Stråle till Ekna född 1617 i Hulds socken, Jönköping, död 1674 på Åseboholm.
2. Sonen Anders Stråle till Åseboholm ärvde Åsebo Säteri, född på Åseboholm 1652, död ogift 1684 på Åseboholm och begrovs i familjegraven i Högsby Kyrka där hans vapen uppsattes.
3. Brodern Magnus Stråle till Åseboholm född 1656 på Åseboholm, död 1732 på Väderum, Tuna sn. begr. i familjegraven i Högsby Kyrka
4. Hans son: Magnus Johan Stråle till Åsebo född 1688, död på Åsebo 1736.
5. Hans son: Daniel Stråle till Åsebo född 1720 på Åsebo. Ärvde efter fadern hälften i Åsebo, vilken familjeegendom han 1759 försålde.

Är det måntro det gamla eller nuvarande Åsebo som menas i 4. & 5? Lämningar efter Stråles på sent 1700-tal finns på nuvarande Åsebo gård.

Stina Sandebäck - medlem nr 94

Stina Sandebäck är en förtjusande dam som nått den aktningssäva åldern 90 år. Som medlem i styrelsen för Sabelskjöldska föreningen har jag träffat Stina i hennes hem i Ålem, Mönsterås kommun, för att få en pratstund med henne i egenskap av att hon var sekreterare i föreningen under 6 år då Valter Jansson var ordförande. Jag kände bara till att Stina hade varit med i styrelsen förut och att hon varit aktiv skribent i flera tidningar.

Väl innanför dörren börjar vi att samtala om Kristdala och det samröre vi tänkas kan ha med varandra. Det visar sig ju ganska fort att vi har gemensamma släktingar på långt håll; vi är ju Sabelskjöldare! Obs! Jag är ju förstas då inte "släkt", utan ingift...

Stina har 5 pojkar varav de flesta har tagit fasta på sin mors skrivande ådra och hon har både Expressen, Barometern, Västervikstidningen och Smålandsposten att hålla ordning på då barn och barnbarn arbetar där. I sin ungdom när Stina bodde i Kristdala, läste hon med nöje "Stockholmstidningen", som föräldrarna prenumerade på. Stina tog senare mod till sig och skrev till redaktören att hon gärna skulle vilja skriva något litet kåseri och skickade in prov på detta. Redaktören fann Stinas skrivande så tilltalande att han lät henne skriva ett litet stycke i B-upplagan, "Brev från byn", varje vecka under flera år. Detta ledde till att Stina kom att fortsätta sitt skrivande men då i tidningen "Kvällstunden" under vinjetten "Hälsning från byn".

Stina flyttade med sin man Ragnar till Sandbäckshult i Mönsterås kommun och jobbade som organisatör i Vuxenskolan. Hon var också med i SPF-föreningen

och kom där i kontakt med Herbert Bredhammar som talade om för Stina att hon var Sabelskjöldare. Herbert skickade henne boken om Sabelskjöldarna och sedan var Stinas intresse för släktforskning född. Att hitta Emma Sofia, f. 1846, 18/2, i Källeryd var lätt. Det var Stinas mormors mor. Nu hade Stina och hennes man redan börjat gå en släktforskningskurs för att stilla intresset över att hitta och levandegöra gamla släktingar genom att träffa andra som visste vem som var vem och vad som hänt och var de bott.

Stina säger att hon fått mycket hjälp av Leif Carmhagen, Moody Erlandsson och Bankeström. Både Stina och hennes avlidne man Ragnar är Sabelskjöldare, något som de inte alls visste om innan.

En händelse som Stina minns som extraordinär var när de fick kännedom om att det skulle finnas en gravsten utanför Vetlanda tillhörande Birgitta Sabelskjöld. Den hade hittats av en släkting och varit helt överväxt med gräs. Stina tänker att detta kan vara intressant då det alltid finns nya gamla saker att upptäcka.

De släktträffar Stina tyckt bäst om är Nyköpingshus och mötet i Bråbo. För Stina har Sabelskjöldska föreningen betytt att hon fått lära känna många andra i föreningen och att de haft något gemensamt som hon kunnat känna sig delaktig i. Historien har blivit mera levande och när hon varit ute och rest någonstans där någon av släktingarna bott har hon kunnat veta litet om vad som hänt där och vem som bott där.

Stina är en mycket social, lättsam och trevlig människa att vara med och timmarna rinner iväg. Jag får ett utdrag ur en dagbok som heter Maria Agriconias dagbok, där Britta Sabelskjöld står omnämnd flera gånger. Litet utdrag ur detta kan ni läsa här nedan.

Annika Sabelsjö

Boken

Boken "Om ätten Sabelsköld och livdragonen Carl Sabelskölds avkomlingar" av Sture Heiding och Sven Bankeström finns att köpa på kommande släkträff i Kristdala men även genom Marianne Lindén eller Rolf Svensson. Boken kostar 300 kr per styck. Vid betalning via plusgiro tillkommer portokostnad.

Anno 1667

d 16 Novemb: Reeste jag medh syster Brijtha Sabelschiöld åt Nijcöping, och komo den 20 til Tompta i det elaka föret.

d 23 hujus war jag i Nijcöping för bestellningar skull.

d 30 decemb: reeste jag medh Swante Sabelschöld, Grubben, J. Ingeborg och Britha Sabelschiöld til Ekenäs och war der medh heele hoopen dess.

Fler i släkten?

Känner du någon Sabelskjöldare som ännu inte är med i vår förening men gärna vill bli medlem?

Medlemsavgiften är för tillfället 100 kronor/år per person eller 150 kronor per familj/år.

Beloppet betalas in på plusgiro 16 56 77 - 6. Uppge namn, adress och telefonnummer på blanketten.